

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Της Αγγελικής Καλλία-Αντωνίου.

Απουσία νομικών στη στελέχωση της διοίκησης, ανύπαρκτοι στην πράξη περιβαλλοντικοί έλεγχοι, ελλιπής ενημέρωση του πολίτη για τα δικαιώματά του.

Η σύσταση από τον Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης Παρατηρητηρίου Περιβάλλοντος σήμανε την πιο μεθοδευμένη στροφή του νομικού κόσμου της πόλης στα περιβαλλοντικά προβλήματα του τόπου και την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Στο Σεμινάριο για δικηγόρους που διοργανώθηκε από τον ΔΣΘ και τον ΜΚΟ ΕCOCΠΥ στις 16 Δεκεμβρίου 2010 για την εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» και από την ανταλλαγή απόψεων με τους συμμετέχοντες δικηγόρους, εκπροσώπους της βιομηχανίας και της διοίκησης, προέκυψαν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Οι Περιφερειακές Διοικητικές Υπηρεσίες, αλλά και οι Κεντρικές Υπηρεσίες σε μικρότερο βαθμό, δεν είναι στελεχωμένες με νομικούς.

Αποτέλεσμα αυτού είναι ότι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους οι υπάλληλοι διαπράττουν πληθώρα διοικητικών λαθών που οφείλονται στην έλλειψη νομικής παιδείας. Η αποκατάσταση των λαθών απαιτεί ιδιαίτερα μεγάλο κόστος σε χρόνο και ενέργεια, στερώντας τη διοίκηση από τη δυνατότητα της να ασκήσει με αποτελεσματικότητα τα καθκοντά της. Αντίθετα η διοίκηση εμπλέκεται σε διαδικασίες τριβής με τους πολίτες και συχνά χάνει το απαιτούμενο κύρος και την αξιοπιστία της.

Για παράδειγμα η ΕΥΕΠ στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη δεν είναι στελεχωμένη με νομικούς. Οι υπάλληλοι της, με διάφορες άλλες ειδικότητες, αντιμετωπίζουν τους δικηγόρους των ρυπαινόντων

βιομηχανιών, και συχνά, παρόλη την αξιόλογη προσπάθεια που καταβάλουν, αδυνατούν να στηρίξουν νομικά τις εισηγήσεις τους για επιβολή κυρώσεων. Προτείνεται η άμεση στελέχωση με νομικούς, με τις υπάρχουσες κατά περίπτωση δυνατότητες, με ευέλικτους τρόπους, σύμφωνα με τη γενικότερη πολιτική προσλήψεων ή συνεργασιών με το δημόσιο.

Η διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων για το περιβάλλον, όπως αυτή προβλέπεται στην υφιστάμενη νομοθεσία, αφήνει εξαιρετικά μεγάλο περιθώριο διακριτικής ευχέρειας στα όργανα της Διοίκησης. Έτσι τα διοικητικά όργανα είναι εκτεθειμένα σε πάσης φύσεως πιέσεις και από όλες τις πλευρές, φιλοπεριβαλλοντικές και μη. Η πίεση αυτή γίνεται ακόμα μεγαλύτερη σε επίπεδο Περιφέρειας και Δήμου. Για παράδειγμα το εύρος δυνατότητας για τον καθορισμό του ύψους του επιβαλλόμενου προστίμου. Το αίτημα που εκφράζεται συχνά από δικηγόρους και διοικητικούς υπαλλήλους είναι να ορισθεί ένας μαθηματικός τύπος υπολογισμού του διοικητικού προστίμου και να δωθούν παράλληλα συγκεκριμένες κατευθύνσεις για την εφαρμογή του.

Δεν είναι ικανοποιητικά ενημερωμένος ο πολίτης για τα δικαιώματα που διαθέτει σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για τον έλεγχο εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ούτε για τις δυνατότητες που διαθέτει για να συμβάλει και να επηρεάζει το περιεχόμενο της περιβαλλοντικής νομοθεσίας κατά την παραγωγή των νομοθετικών κειμένων από τα Ευρωπαϊκά θεσμικά Όργανα.

Ειδικότερα τα δικαιώματα Καταγγελίας προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Αναφοράς προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τον έλεγχο εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, αλλά και η δυνατότητα επικοινωνίας και κατάθεσης προτάσεων του πολίτη προς τους Έλληνες Ευρωβουλευτές και προς τα θεσμικά Όργανα που τον εκπροσωπούν στις Βρυξέλλες όπως η Ευρωπαϊκή και Κοινωνική Επιτροπή, πρέπει να προβληθούν ώστε να γίνει ευρέως γνωστή η δυνατότητα συμμετοχής του πολίτη που αποτελεί αναγκαία έκφραση της δημοκρατίας.

Μπορείτε εδώ, να κατεβάσετε το παρόν κείμενο (pdf).

Αγγελική Καλλία-Αντωνίου

Διδάκτωρ Νομικής – Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω

Αναδημοσίευση από το περιοδικό «ενώπιον», έκδοση του
δικηγορικού συλλόγου Θεσσαλονίκης